

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demanet'i-a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romani'a:

4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costâ 10 cr.

Locuinti'a Redactorului:

si

Cancelari'a Redactiunii:

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Procesulu de presa alu redactorului „Fede- ratiunii“*)

pertratatu la curtea juratiloru d'in Pest'a in 7 l. c.

Cuventulu de aperare alu lui Ales. Romanu.

(Urmare.)

Domnitoriulu recunosc si marturisesce meru
câ cestiunea Uniunii nu s'au regulatu, asiè in Re-
scriptulu, prin carele se conchiama pre 19 noemvre,
1865. diet'a Transilvaniei la Clusiu, se dîce „Pentru
ca cestiunea cea de mare insemnetate a regulării re-
latiuniloru publico-politice (de statu) a le iubitulu
nostru Mare-Principatu Transilvania, in privintia
legaturei intime câtra coron'a nostra unguresca, sê
ajunga la multumitoria deslegare definiti-
va, am credintu a fi de lipsa convocarea dietei
trans.“ etc. — Insa-si diet'a Ungariei, departe ca sê
nege acêsta scadere a legii de Uniune, o recunosc
si ea, multiamindu Domnitoriulu pentru staruintele
puse de a se regulâ definitivu acêsta cestiune si
dîce in adres'a d'in 24 februaru 1866, la alinea ce
tratédie a supr'a acestei cestiuni „Multe mai sunt
inca de a se deslegâ in asta privintia, si
noi nu tragemu la inlocu, câ va fi trebuintia de se-
riosa judecare si prevedere ca sê se mediuloceasca
o transactiune pentru tote pârtile multumitoria,
drepta si cuviinciosa.

In consuatuirile a supr'a acestor'a pre noi ne
voru conduce sentiemintele iubirei fraties-
ci; bazea sperâriloru nostre este, câ nimene nu va
pretinde de la noi ceea ce ar periclitâ principiele
fundamentale a le constitutiunii nostre.“

Romanii neci nu au pofitu pusetiune periclitato-
ria constitutiunii, neci privilegie ci asigurarea nati-
onalitâti, câ-ci in epoc'a privilegieloru celoru trei
natiuni ardelenesci au fostu destulu de nefericiti, au
pretinsu inse ca privilegiele lasate in potere inca si
prin legea d'in 1848 sê se desfiintiedie cu totulu, si
sperau usiorarea suferintiloru prin Uniune daca
aceea s'ar' deslegâ cu invoirea loru, daca s'ar urmâ
pre bazea principieloru democratice de libertate, ega-
litate si fratietate, prochiamate prin legile d'in 1848.
daca aceste intru tota estinderea loru s'ar fi pusu in
lucrare, s'ar fi executatu; dorere inse câ fûramu re-
spinsi, cotiti si de pre acestu terenu si dupa o trista
esperintia de nedreptâti si apesare, intefite a supra-
ne in cursulu mai multoru ani, incepusem a de-
sperâ.

Insa-si diet'a d'in Clusiu, convocata espresu nu-
mai pentru regularea cestiunii de Uniune, avendu a
se ocupâ eschisivu (pecum dîce Rescriptulu reg. con-
vocatoriulu) numai de acestu obieptu, n'au facutu neci
o stipulatiune in asta privintia, ci membrii ei dupa
cum erâ interesele loru, Secuio-Magiarii intr'o parte,
Sasii intr'alt'a si Romanii asemene fêcera adresele si
voturile loru separate, cu totulu diferindu unii de
altii, indreptate câtra imperatul, carele in urma,
luandu in consideratiune „intetforiele esigintie a le
monarciei, ca aceste sê nu suferu prin amanare,
concese ca Transilvania sê tramita deputatii sêi
la diet'a de incoronare a Ungariei, carea va
avè a se ocupâ si de regularea acelei cestiuni, — era
pana la ulterioarea despusetiune, diet'a
Transilvaniei fu prorogata.“ (Sunt inse-si
cuvintele Rescriptului.) Cum se pote dara dîce dupa
aceste tote, câ legea de Uniune este fapta implinita?
Diet'a Ungariei au recunoscutu in fine necesitatea de
a regulâ acêsta cestiune atunci, candu au numitu co-
misiune de 40 membri in cestiunea Uniunii, au datu
ministeriulu mana libera in afacerile Transilvaniei,
si candu au luat la desbatere si au primitu legea
pentru regularea definitiva a Uniunii, votata numai
in dîlele aceste. E, Domniloru aceste tote dovedescu
invederatu, câ legea uniunii nu a fostu de câtu in
principiu si câ prin urmare, eu am avutu deplinulu
dreptu de a luâ la discussiune acêsta lege inca ne-
terminata, neexecutata, si dechiaru câ si asta-di inca,
dupa deslegarea ei nu preafericita, mi reservediu
dreptulu, de a staru prin tote mediulocele, cari mi-
le dâ constitutiunea, pentru a se supleni defectele
acelei legi, pentru a se schimbâ nu numai unii para-
grafi ci inse-si legea intrega.

*) A se vedè nr. 174, 176 si 177.

De nu ar esiste neci o lege, neci unu rescriptu
regescu, neci o adresa a dietei, d'in câte am a-
mintitu eu aici, pentru a dovedî câ legea Uniunii
fusesse decretata numai in principiu, si câ neci odata
n'au fostu executata si câ prin urmare am avutu totu
dreptulu a publicâ in diurnalulu meu articlii incrim-
inati, ajunge a constata numai faptul singuru, câ
Transilvania are pana in diu'a de asta-di
administratiune osebita de a Ungariei,
are guvernulu sêu, are legile austriace
in vigore, si inse-si ministeriulu ungurescu, —
carui-a diet'a i-au datu mana libera a supr'a Tran-
silvaniei — are pre comisariulu sêu regescu acolo.
Acêsta e o fapta, Domniloru, ce nu se pote negâ.

Aperat'am eu autonomi'a Transilvaniei nu nu-
mai in „Federatiunea“ fatia cu guvernulu ungure-
scu, ci si mai nainte, ca Redactoru alu uniu altu
diurnalu romanescu, inca si sub sistemulu celu cu
doctrin'a de sistare si espirare a drepturiloru, — si,
bine câ sub pretestulu uniu articlu de alta tonore,
dar intru adeveru pentru aperarea acelei autonomie,
prin influintia atunci atotu potinte a Vic-cancela-
riulu Reichenstein fui condamnatu de tribunalulu
militariu la iachisore, de carea numai prin grati'a
Majestâti sale am scapatu. Cu dorere vediu asta-di,
Domniloru, câ totu pentru aceea-si cauza sunt trasu
innaintea uniu tribunalu ungurescu!!

(Va urmâ.)

Revista diurnalistica.

„Nase Listy“ scrie: Scirile mai noue d'in Ro-
mani'a ne condugu chiaru la semburele cestiunei ro-
mane. D'in ele se vede 1. câ ea este o cestiune de
natiunalitate, 2. câ partea ei cea mai mare mai multu
jace intre Pest'a si Bucuresci de câtu intre Bucuresci
si Constantinopole, 3. câ schimbarea ministeriulu
d'in Bucuresci nu schimba nimicu in programulu
natiunei romane, si 4. câ Prussia si Napoleonu au
inarmatu in comunu cestiunea romana. Prin espune-
rile oficiali a le lui Bratianu si Cogalniceanu, cesti-
unea romana s'au luminatu multu si s'au radicatu
preste tote celelalte ingrigiri, ori câtu de mari a le
Europei. Cestiunea orientala, a cârei mare parte o
face Romani'a deveni prin acêsta matura pentru
deslegare. Se pote dîce, câ la deslegarea cestiunei
orientali, intre tote natiunile interesate, Romani'a
este mai bine pregatita si noi nu ne mirâmu, daca
mai pretotindenea se pare, câ Romani'a ar' avè sin-
gura in mana cestiunea orientala, si câ mai tota lad'a
in care se transporta câte-va pusee in Romani'a alar-
meza pre toti diplomatii Europei. — „Ce facu Ro-
manii, cu cine mergu ei si de care partitu se tienu?“
Ei lucra la unitatea si nedependintia loru natiunale,
staruescu pentru propriulu loru statu natiunalu. Prin
politic'a de natiunalitate, Romanii au de-
venitu unu factoru decidetoriu si considerabilu in
calculii politici ai domnitoriloru si natiuniloru euro-
pene. Si asiè i vine tempulu fia cârei natiuni care
face politic'a sa cu perseverantia si consecintia. —
Vorbindu despre demisiunarea lui Bratianu si tre-
candu la cestiunea Transilvaniei „Nase Listy“ dîce:
Cestiunea Transilvaniei este forte gingasia si pre-
tinde in presinte cea mai mare precautiune si
reservare; dara neci uniu ministru romanu nu i
este iertatu a lasâ d'in vedere Transilvania,
chiaru pecum nu-i erâ iertatu neci uniu ministru
italianu a abdîce de Veneti'a. — In privintia poli-
ticea Romaniei „Nase Listy“ e de parere câ numai
un'a e posibilu: innaintarea franca si resoluta in poli-
tic'a lui Bratianu. Cumcâ noulu ministru Cogal-
niceanu si-a preceptu bine misiunea, documenteaza
espunerile lui facute la 11 l. c. in camer'a Romaniei.
Noulu ministeriu au espresu si mai chiaru de câtu
Bratianu politic'a popularu si statulu romanu. Co-
galniceanu inarmeza si spune contr'a cui (contra
maghiariloru). Sub ministeriulu lui Cogalniceanu
s'a facutu cunoscutu publice in camera, câ armele
sunt prusesci si câ Napoleonu scie de ele, care res-
punsu de buna sama nu pote face bucuria domniloru
d'in Vien'a si Pest'a. Espunerile d'in camer'a Roma-
niei a le lui Bratianu si Cogalniceanu nu potu re-
manè fâra respunsu d'in Berolinu si Parisu, dara
nice d'in Vien'a si Pest'a. Prin aceste respunsuri poli-
tic'a europena va face unu pasiu mare innainte pen-
tru unu comunu — conflictu.“

O corespondintia a diuariulu „Zkft“ dîce:
„Presse-a“ vechia, care in mani'a programulu celu
pacineu alu noulu ministeriu romanu, la 12 l. c.
provocâ poterile europene sê silesca pre principele
Carolu a desolve si camerele si a reduce trupele,
afla asta-di lucru neauditu, câ acell'a-si ministeriu nu
se lasâ a se intimidâ, ci abiè in un'a d'in siedintiele
d'in urma a le camerei pledâ cu multu zelu pentru o
inarmare seriosa. Numit'a foia afla lucru revoltatoriu
si nerusnatu, câ Romani'a, pentru a cârei integritate
garanteza intrega Europ'a, sub pretestulu de mesure
de aperare, se inarmeza d'in ce in ce mai tare. Inse
Europ'a au garantatu si pentru integritatea Daniei,
si totu-si o ruinara Austri'a si Prussia. Sustarea
Annoverei, Curhessen etc. inca a fostu garantata si
ce s'a facutu d'in ele? Ungari'a, pre sultu! inca ga-
ranteza integritatea Romaniei, de si deocamdata nu-
mai prin incorporarea Transilvaniei romane si cu
introducerea limbei unguresci ca limba oficiala in-
tr'o tiera, in care nece alu cincidiecilea omu nu o in-
tielege. Si pre o asemenea garantia postesce „Presse“
ca Romani'a sê se desarmeze; intr'adeveru omulu nu
pote de câtu sê erumpa in cuvintele unei foie satirice
d'in Francofurtu: „Mai lasati de vorb'a ast'a, pen-
câ la vorb'a ast'a, dieu! inceta tota vorb'a.“

„Il Nazionale“ vorbindu despre conflictulu
greco-turcescu dîce: „Greci'a este debila, ce e dre-
ptu, inse Turci'a nu este capabila a sustienè lovirea
armelor crestine. In Cret'a si-a incordatu toti nervii
pentru a devinge rescol'a, inse rescol'a duraza. Daca
cu Greci'a iritata, inse providuta cu bani si cu osta-
si se va insotî Serbi'a, daca clefii d'in Tesalia si
Epiru si-voru da man'a cu aiducii Balcanului, daca
Romani'a va denegâ innaltei Porte omagiulu de Va-
sala, Turci'a nu va potè dispune nice de unu regi-
mentu cu care sê tiena padia la Dunare, la frunta-
riele principatulu Serbiei si in Bosni'a si la frunta-
riele belicosiloru fii ai Muntenegrulu. Turci'a se
afla intr'o stare in care-i lipsesce s'angele pentru a
incaldî membrele cele mai estreme a le corpulu ei,
ca sê li duca vietia si potere. Mortea ei se areta nein-
cungiurabile.“

Scirile resboiose vinu ca ploia. Guvernulu gre-
cescu are de cugetu a chiamâ pre Garibaldi. D'in
Constantinopole se anuncia oficialminte, câ guvernulu
turcescu tiene tare de pretensiunile sale. Patru
fregate turcesci au pornitu in Archipelagu. Omer-
Pasi'a a capetatu ordinu in Tessalia, sê se traga
spre fruntariu. D'in Vien'a se telegrafeza lui „Ung.
Lld“, câ numirea lui Lavalette (in loculu lui
Moustier) se privesce in cercurile guvernamentali ca
o dovada, câ Franci'a se gata pentru o actiune ener-
gica in cestiunea orientala. Era „N. fr. Pr.“ impart-
sesce urmatoriele: „Dupa faime demne de totu credia-
mentulu erumperea inimicitiloru intre Greci'a si
Turci'a este forte aproape. Guvernulu turcescu si-au
adausu marin'a, care a tienutu portulu Syra sub
blocada. Guvernulu grecescu a tramisu una fregata
intru ajutoriulu naiei „Enosis“ care este in portulu
de Syra. Lovirea nu este departe. Se dîce cumcâ
Russi'a a ordenatu a se pune armat'a de amedia-di
pre petioru de bataia.

Mai putiene sunt scirile de pace. „Patrie“ dîce,
câ numirea lui Lavalette insemneza politic'a pacci.
Foiele englese, tienendu partea Turcului, sperenza câ
poterile mari voru reusî in fine a astringe pre Greci'a
sê ceda. Vomu vedè.

Blasiu, dec. 1868.

In lun'a trecuta tribunalulu d'in Tergulu Mu-
resulu provocâ pre G. Bratianu teologu in Blasiu
a se infatîsiâ pre 27 novembre — la acell'a-si tribu-
nalu. — Caus'a citarei e, câ acelu teneru in preser'a
lui 3/15 maiu a. c. rosti in locu (Blasiu) una cuven-
tare, in care descrie cu colori vii unele tragedii d'in
vieti'a natiunei nostre.

G. B. fû inca unadata asta vera la acell'a-si tri-
bunalu totu in caus'a acêsta. Acumu inse lu provocâ
a dou'a ora. — Elu recourse d'in caus'a uniu morbu,
si a neintrerumperei cursulu scolasticu; — dar' re-
sultatulu fû una citatiune in limb'a maghiara — cu
adausulu — câ de nu s'ar' infatîsiâ pre 30 noemvre
va fi dusu cu poterea gendarmeriei.

Si ce se vede; G. B. amesuratu citatiunei — pre 30 novembre e inaintea tribunalului — d'in Tergulu-Muresiului. — Acést'a intru puterea sa — plinu de bucuria — pune mana pre G. B. — si lu in car-cereza.

Dupa cum ni se spune acésta maniera — acésta procedura a maghiariloru — sagetâ pana in anima pre toti romanii d'in giurulu Vasiarheului.

Romanii d'in Vasiarheiu s'au intreputu la tribu-nalu alu-pune pre petioru liberu — pre garanti'a loru si respective — a fi la cas'a parociale de acolo pana va decurge investigatiunea — dar' n'au potutu esoperâ de câtu câ acel'a-si tribunalu — li concese — sê-i dè vîptu.

Precum ni-se spune investigatiunea va tiènè vr'o siese septemane. Si pana atunci tenerulu nostru trebue sê stè incarceratu, nefindu-i iertatu a ceti de câtu numai cârti maghiare si nemtiesci. — Pana acumu sê fia fostu intrebatu una data. Responsulu spunu a fi fostu resolutu, si barbatescu, romanescu. — Si de si-va tiènè constanti'a, curagiulu si barbatia celu caracterizeza, va reesî spre onorea si laud'a sa si a natiunei.

Aceste suntu medilocene prin care fratii maghiari cerca a castigâ anim'a romana.

Dara cu de aceste sê scia, câ nu ne voru infricâ. Nu voru potè incuîa gurele noastre de a pretende francu si totu deun'a in faci'a lunei civilisate — drepturile nostre politice natiunali.

Nu vomu tacè nece odata. — Cu anima, barbatia si resolutiune ne vomu implinî sacr'a detoria, ce ni-e impusa prin nascere, prin antâiulu nutrimentu primitu de la mam'a nostra comuna . . . a.

Romani'a.

Telegrafulu adusesce scirea despre cuventârile Ddloru Ionu Brateanu si Mih. Cogalniceanu in Camer'a Romaniei. Daca singuru laoniculu resumatu in doue cuvinte au facutu efectulu sêu electricu, emotiunandu nu numai pres'a austro-magiara dar intrega pres'a Europeana, cu câtu mai vertosu este meritul a face adanca sensatiune testulu intregu alu ambelor cuventâri eternu memorabile, ce au tienutu cei mai geniali barbati de statu ai Romaniei. Neci odata ministri ai Romaniei n'au vorbitu asiè romanaesce, nu, pentru câ neci insi-si Principii de mai nainte incepu de la trist'a epoca a Fanariotiloru pana in dîlele nostre, n'au statu la inaltîmea misiunei lor. Acésta gloria au fostu rezervata erei noue, inaugurata prin suirea la tronul a Principelui Carolu I, si venirea la guvernul a omenilor patriotici, incarnatiunea principieloru d'in 1848, si adeverati representanti ai Romanismului. — Dar' lasâmu ca sê vorbesca acesti genii ai Romaniei.

Discursulu dlui Ionu C. Bratianu.

(tînutu in siedintî'a de la 11 l. c. a camerei Romaniei.)

D. I. Bratianu. Domniloru, in siedintî'a trecuta, candu a infatisiatu onor. d. Apostolenu amendamentulu domniei sale si candu a luat cuventu spre alu sustienè, me aflamu d'incolo in sal'a cea-lalta si n'am intratu aci de câtu dupa ce domnia-sa pronunciasc mai jumetate d'in discursulu domniei-sale, si de aceea n'am potutu audî mai multu de câtu partea d'in urma a discursulu domniei-sale de ieri si ceea ce a mai adaosu asta-di.

Domnia-sa adi a sustienutu, câ ceea ce ne propune este unu amendamentu, éra nu contr'a-proiectu, si daca acelu amendamentu va fi respinsu, atunci nu se puna la votu de câtu paragrafulu respectivu d'in proiectulu comisiunii a supr'a cârui-a urmeza discutiunea. Asiè este, n'am nimicu de dîsu in contr'a acestei idei care este, pe atâtu de mare pe câtu d. Apostolenu este de emininte.

Domniloru, onorabilele d. Apostolenu ni a facutu, atâtu ieri câtu si asta-di, o declaratiune forte frumoasa, dicendune, câ domnealui nici odata n'a provocatu, n'a venit nici odata sê atace, n'a voitru sê face personalitâti — Deca este asiè, atunci sê ne feresca Domnedieu ca sê-i via intr'o dî gustu dlui Apostolenu de a ne aretâ, cum intielege domni'a-sa sê atace.

V'am spusu, domniloru, câ n'am asistatu de la inceputu la discursulu dlui Apostolenu, prin urmare nu potu se respundu de câtu la partea aceea, pe care am audît'o, si la acést'a voi respunde intr'unu modu câtu mai concisu, fâra a mai intrâ in acele teorii pompose, pe cari dsa le-a desvoltatu cu atâta talentu; si apoi scopulu si intentiunile precum si ideile mele sunt destulu de cunoscutu si cu totulu altele, de câtu acele ale dlui Apostolenu.

Domniloru, onor. d. Apostolenu a dîsu, câ administratiunea nostra a fostu atâtu de tiranica, atâtu de vitiosa si atâtu de corrupta si coruptoria, atâtu de sugrumatoria, in câtu eu singuru am fostu silitu sê declaru, candu ni-amu datu demisiunea, câ esîmu de la putere pentru interesulu natiunii, câ adica sê scape poporul de administratiunea nostra.

Voiu dâ explicatiuni, nu onor. d. Apostolenu, fiindu-câ dlui e destulu de inteligente pentru ca sê intielega lucrurile mai bine de cum se face a le intielege si cunosce afacerile publice de timpu destulu de indelungu, mi se pare de la 1862,

de candu se aflâ in camera. — Nu me voi esplicâ daru pentru dlui, ci me voi esplicâ pentru camera, pentru tier'a intrega si pote chiaru pentru d'incolo de frontiera. Ve marturisescu, dloru, câ am fostu tare mahnit, am simtîtu câ anim'a mi se stringe d'in ce in ce mai multa, vedindu câ d. Apostolenu, face requisitoriulu, nu ministeriulu trecut, ci tieriè intregi, câ-ci, daca intr'o tiera care se bucura de tote libertâtile, este cu potintia ca unu omu care s'a suitu pe treptele puterii, numai prin acést'a, sê-i fia destulu sê sugrume vointi'a natiunii intregi, s'o paralise in tote actiunile ei ca prin farmecu — cumu dîcu inemicii nostri — ei bine, atunci acea tiera ar' fi perduta si ar' meritâ calificârile ce i facu in strainetate inemicii ei. (Aplause.)

Eu nu dîcu câ in administratiunea d'in care am avutu onore a face parte nu s'au facutu gresiele, si nu un'a, dara mai multe; câ-ci numai unu siarlatanu sêu unu neghiobu, fiindu la putere, ar' indrasul sê dîca, câ nu face gresiele; câ-ci daca in administratiunea intereselor personali, individuali, si pe tota diu'a facemu gresiele, dara inca candu cine-va are sê administreze interesele unei natiunii intregi, unei tieri care este mai cu sema in conditiunile in cari, se afla adî Romanii candu este chiamata a-si spelâ tote petele, tote plagele trecutului si a se luptâ cu tota puterea contra tuturor amenintârilor, ce i se facu! (Aplause.)

Via d. Apostolenu, via amicii sêi la putere si administrezte fâra gresiele, si fâra gresiele mari inca, si atunci . . . atunci toti profetii ar' remanè pe josu, numai d. Apostolenu ar' fi profetulu, eu chiaru l'asi urmâ, ar' fi si profetulu meu.

Precum am dîsu, d-loru, nu erâmu aci candu d. Apostolenu a vorbitu de administratiune, inse d'in cele ce am audîtu sciu c'a dîsu câ administratiunea . . .

D. Negura. Ceru cuventulu.

D. I. Bratianu. Onor. d. Negura ni-a fagaduitu de ieri; câ ne va aduce pe tapetu cestiunea Bacaului. Eu sunt gat'a s'o primescu, câ-ci pote unulu d'in motivele cari mi-au facutu sê me coboru de pe acele banci este, ca sê potu respunde la tote acuzârile si sê potu calificâ la rondulu meu faptele unor'a, fâra ca sê compromitu nici cumu guvernulu tieriè.

D. Negura. Am altu ce-va de dîsu, fîti linistitu!

D. I. Bratianu. Sê dè domnedieu ca nu numai Negurii d'in tier'a romanesca, dar' toti Negurii d'in lume sê fia asiè de linistiti, cum sunt eu in faci'a Neguriloru d'in intru si d'in afara! (Aplause), fiindu câ consciintî'a mea e impacata si amu convictiunea câ consciintî'a mea este romana.

Vorbiamu de administratiune, dloru, si afirmâmu, câ amu facutu gresiele; eu singuru chiar' mi le imputu mai multa de câtu acei-a cari se bucura câ le amu facutu. Sê dè Domnedieu sê nu mai fia Romani cari sê se bucare de gresielele Romaniloru, ci sê fia numai strainii cari sê aiba asemenea bucurii. D. Apostolenu, intre altele, me acuzâ si de sugrumarea libertâtiloru publice. Dar' cari sunt acele libertâti publice sugrumate, câ-ci inca odata, credu câ natiunea romana nu e asiè de josu caduata — cum o credeti dvostra, si cum ve siliti a o aretâ chiar' si in ochii strainiloru. (Aplause). Nu credu, câ natiunea romana e asiè de injosita in câtu eu se fi potutu sfârîmâ vr'una d'in institutiunile cari asecura libertâtile sale publice, fâra ca ea sê me sdobresca in momentul candu asiè fi indrasnit sê le lovescu. — Ei dloru, nu dîcu pentru dnii ministri de asta-di, câ-ci amu mai dîs'o, câ ori care d'intre domniile loru asiè fi voitru, mi-ar' fi facutu onore sê intre impreuna cu mine in administratiune, si acést'a nu o dîcu ca sê-i redicu, fiindu câ domniloru sunt destulu de redicati, ci o dîcu pentru câ amu convictiunea câ si in animile loru bate totu anima de Romanu ca si in a nostra a tuturor, si au inca destula esperentia ca omeni de Statu; nu o dîcu daru pentru dumniloru, ci dîcu pentru viitoru, sê dee Dumnedieu, ca sub tote administratiunile, impregiurârile, pasiunile personali si meschine sê lase neatîns libertâtile publice asiè cum amu avutu onorea si fericirea se le lasu eu. (Aplause.)

D. Negura. Se feresca Dumnedieu!

D. I. Bratianu. Sciu câ nu ati fostu si nu sunteti amici institutiuniloru de asta-di si nici nu me miru de protestatiunile domniei vostre (Aplause); câ-ci ve credu indestulu de inteligente, pentru ca fiindu amici acelor institutiuni sê nu faceti lucruri care pe tota diu'a le compromitu. (Aplause.)

D. Lupascu. Suntomu austro-magiari?

D. I. Bratianu. Nu suntu eu ael'a care me voiu sili sê facu pe straini se creda, câ unu omu care are onore a fi in templulu politicu alu Romaniei, ar, potè sê aiba alta anima de câtu de romanu. Potu fi omeni imprudinti, orbiti de pasiuni, daru nu austro-magiari.

Candu amu venit la putere, amu gasitu gard'a natiunale in câte-va orasie. Eu am indoitu numerulu lor. Amu gasitu cele mai multe orasie fâra puscii. Eu le-amu datu.

D. Negura. Pe charthia.

D. I. Bratianu. Credu câ Negura, nu este consciintî'a tieriè; candu vorbescu me raportu la represintantii diferiteloru districte, si candu asiè fi audîtu de la cei-lalti o asemenea desaprobar, de-sî convinsu pote de contrariu, mi-asi fi plecatu capulu. Dîcu dara câ amu indoitu gard'a natiunale, amu armatu-o câtu amu potutu si amu cautatu prin circularerele mele sê desteptu in anim'a Romaniloru, nu numai sentimentulu de dreptu, dara si de detoria, fiindu câ nu potu fi drepturi fâra detorii, precumu nu potu fi nici detorii fâra drepturi.

D. Negura. Consiliile comunali.

D. I. Bratianu. Cosiliile comunali si judetiene? Apoi, dloru, facu apelu la amicii d-lui Negura, la d. Lupascu, care

erâ prefectu in Galati si care mi facea raporturi peste raporturi ca sê disolvu consiliulu comunalu de la Galati; eu-i-amu dîsu, câ nu potu pe unu simplu raportu sê disolvu consiliulu comunalu. Dlui mi-a respunsu câ-si dâ demisiunea, si eu i-am dîsu se nu-si dea demisiunea, fiindu câ, inca odata, nu credu câ pe unu simplu raportu alu unui prefectu trebue sê disolvu unu consiliulu comunalu, si nici odata n'am disolvatu astu-felu, ci totu-deuna amu tramisu anchete, si candu amu potutu se amu convinctiunea, si nu numai eu, dar tier'a, câ trebue disolvatu, atunci numai amu disolvatu. Nu numai atâtu; amu facutu mai multa, am cautatu in tote circulariele mele sê descepta in consiliile municipali si judetiene drepturile si detoriile care sunt alipite de functiunile lor; acést'a amu facutu-o si prin circularie si prin viu graiu, astu-felu, in câtu un'a d'in acuzârile cele mai mari cari mi s'a facutu, nu numai de straini, dara si in tiera de acei care nu impartasiescu opiniunile mele in privintî'a libertâtiloru locali, in privintî'a descentralisarii, un'a d'in acele mari acuzâri a fostu: câ am voitru sê facu d'in fia-care judetiu si comuna urbana si rurala unu statu.

D. Negura. N'ati isbutitu.

D. I. Bratianu. Fiti incredintiatu câ amu isbutitu de Negura; si atâtu de bine in câtu, deca Rusii candu au intratu la 1848 au dîsu, câ ceea ce s'a facutu in trei luni nu se va pote sê se desfaca in 20 de ani, asemenea si acumu fiti incredintiatu, câ ceea ce s'a facutu de la 11 februarie pana asta-di nu se va pote desfaca in veculu vecului (Aplause sgomotose si repetite).

Dloru, s'a vorbitu de alegeri. Me miru cum a potutu onor. d. Apostolenu sê dica adineori, câ amu intrebuintiatu puterea nostra in administratiune, pentru a face ca drojdiele societâtii sê ésa de a supr'a! Onor. d. Apostolenu, sê-mi permita sê-i spuî, poteâ sê vorbesca pentru dlui acést'a dar' nu pentru tota Camer'a, (Aplause) nu poteâ sê insulte astu-felu tota administratiunea, tota magistratur'a tieriè, nu poteâ sê insulte tote corpurile legitime. (Aplause prelungite).

A! Dloru! amu potutu sê ne inselâmu a supr'a unora d'in functiunarii pe cari i amu numitu? Ei! daru noi insi-ne, cum amu dîsu, amu fostu cele d'antâiu victime ale acestoru amagiri; si onor. d. Negura pote sê marturisesca acést'a. (Risete) Amu fostu cele d'antâie victime, incelendu-ne a supr'a numirii unor functiunari, sêu a supr'a simpatieloru cari amu aretatu unor'a, credindu, câ sunt Romani adeverati, in tote ocaziunile.

D. I. Negura. N'am intielesu, esplicati-ve.

D. I. Bratianu. Dloru, cu tota consideratiunea ce am dobenditu de ér' incoce pentru d. Nêgura, candu amu vedutu câ intr'adeveru aveâ dreptate sê cera a se pune la votu mai antâiu amendamentele minoritatii, intielegendu semnificarea, rezultatulu beneficiulu ce unu deputatu pote sê dobendesca candu amendamentele sale se voteza inainte, câ-ci prin acelu votu se spune tierel, câti aderenti pote sê aiba in camera o ideia ce ar' fi cuprinsa in acele amendaminte; éri am vedutu câ amendamentulu dlui Negura a avutu 31 de aderenti, si cu acésta ocaziune d. Negura s'a redicatu in consideratiunea mea; dara cu tota acésta consideratiune, am onore a-i spune, câ eu vorbescu nu numai pentru dlui, ci vorbescu pentru Camer'a intrega. . .

D. P. Carpu. Faceti lista de proscriptiuni.

D. I. Bratianu. Este rezervatu dlui Carpu acésta onore, candu va veni la putere spre a face si acestu servitiu natiunalu (Aplause, ilaritate).

Dloru, eu unulu ca ministru de interne am spusu francamente, care am credintu câ este detori'a si dreptulu guvernului in alegeri. Daca teori'a mea este gresita, n'au cei-lalti de câtu sê urmoze altu-felu, si o tiera intrega n'are de câtu sê desaprobe conduit'a mea. Dara facu apelu, nu la pasiuni, nici la interese de momentu, ci la consciintî'a nepartinitoria a fia-cârui-a, sê spuna daca n'am urmatu in faptu ceea ce amu dîsu in circulariele mele; sê spuna daca atunci, candu m'am dusu prin tiera n'am vorbitu totu cumu am scrisu in circularie. Sunt prefecti, cari sunt amici dvostra, sê vina unulu singuru sê dîca, asta-di mai cu sema candu am scapatu de administratiunea mea arbitraria, sê vina sê dîca câ eu am urmatu altu felu in faptu, de câtu cumu am dîsu in circularie; sê vina sê dîca câ am abusatu de detori'a mea, sê arete cumu, si astu-felu si-va face o detoria de Romanu. Daru am avutu simpatie, — acést'a am declarat'o in gur'a mare, si une ori am avutu nenorocirea sê me amagescu in simpatiele mele? Ei, dloru, daru si parintii nu potu sê face pe toti copii lor sê urmeze o buna conduita! inse ar' potè ore lumea sê arunce petra in capulu parintelui, deca unii d'in copiii sêi n'au esitu bunu?

D. Apostolenu. n'a criticatu numai administratiunea, ci a avutu si partea d'in acea indignatiune ce a avutu d. Beust in cartea rosia.

D. G. Apostolenu. N'am citit'o.

D. I. Bratianu. N'ai citit'o? Nu ti-ai facutu detori'a nici de Romanu nici de deputatu, deca n'ai cititu cartea rosia (vive aplause.)

Tier'a ar' fi cu capulu plecatu, daca s'ar' lasâ dupa inspiratiunile d-tale. . .

D. G. Apostolenu. Studiezu tier'a in tier'a, ér' nu d'in afara.

D. I. Bratianu. D. Apostolenu dîce câ studieza tier'a d'in tiera si nu d'in afara. Dara d-lui scie ce s'a intemplatu cu acei-a cari au facutu politic'a cum face dlui; scie cum sê afla imperiulu celu mai mare alu Chinei, care asta-di este bataia de jocu a tuturor natiuniloru. (Aplause.)

Candu s'a pronunțiatu aci numele stralucitului Gneist mi-amu adusu aminte, că d. Apostolenu ni-a spus că a avutu onorea sê fia pe bancele scolei lui. Multi am avutu onorea sê fimu pe bancele lui Gneist si a celor mai ilustrii profesori d'in Europ'a, dar' nu sciu pentru cari d'in noi ar' potè si acei ilustrii profesori sê dîca la rondulu loru: Am avutu onorea sê amu discipulu pe cutare sêu pe cutare.

Dloru, cătu pentru justitia, credu că onorabilulu meu colegu, asta-di ca deputatu, alalta-ieri ca ministru de justitia, va raspunde la cele ce s'au dîsu. Dara sê spunu dreptu că am fostu forte tristu impresionatu, candu am auditu pe onor. d. Apostolenu, care erà celu mai competente, sêu celu putienu trebe sê fia mai competente si ca fostu magistratu, si ca in presentu advocatu, — fiindu că in viitoru pote va merge mai departe, — candu am vediutu că dsa a venitu sâ faca unu tablou asiè de cutremuratu despre justitia si sê ne espuna teoriile cele mai sublime in privint'ă eficacității dreptului de inamovibilitate a supr'a independintiei magistratului. Atunci, ve spunu dreptu, că mi am adusu aminte d'in copilaria, candu cetiamu epistolele persane ale lui Montesquieu.

Dl. *Carpu*. Cine ti-le dâ sê le citesci intr'o versta asiè de frageda?

Dlu *I. Bratianu*. Parintii, vechii boiari, erau mai toleranti decâtu e asta-di dlu Carpu, că-ci ei permiteau ca copiii loru sê cetesca ace'a ce se vede că dlui n'ar' permite, candu ar' avè poterea d'a opri asemenea citiri. Dloru, mi aducu aminte de Persanulu cărui-a unu predicatoru i dîsese intr'o dî, că crestinulu, care are doue haine, trebe sê dee un'a la aproapele sêu. Persanulu s'a dusu la predicatoru si i-a cerutu nu a dou'a haina, ci o particica d'in pung'a sa, dar' acest'a la datu afara; atunci a intielesu că alt'a vorbescu predicatorii si alt'a facu. (aplause). De atunci s'a facutu maro progresu, nu se mai considera omenii dupa cuvinte, ci dupa fapte. Dar' cum onor. d. Apostolenu, — elevulu lui Gneist, care luptă contra regimulu prusianu care i se pareă camu autocraticu, — sustienoă mai nainte la noi ceea ce me acusa acum pe mine că facu; spriginia cesarismulu! Prin urmare pentru dlui nu este cestiunea de a fi contr'a cesarismulu, ci că nu-i placu ochii Cesarului pe care lu are asta-di in presupunere inaintea d'sale! Cum, dle Apostolene, — dupa cum singuru dta ai dîsu, — mai nainte erai omu de ordine, spriginia autoritatea, poterea, si asta-di te ai facutu omu de desordine? Este ore regimulu de asta-di, cu tote gresielele lui, este ore administratiunea de asta-di, fincielle de asta-di, instructiunea de asta-di, armat'a de asta-di, in starea in care erau atunci, candu dvostra singuru veniati si spuneati, că tote procesele se resolviau intr'o ore-care oficina in Iasi, nu voiu sê dîcu numele aceluia care dîceati că erà sicfu, fiindu că o reposatu, si pe reposati trebe sê-i respectămu! Cumu sub regimulu de asta-di care nimeni nu pote se tagaduesca că este liberalu, candu tote institutiunile sunt de diece ori mai susu de trept'a demnitatiei, de cătu erau atunci, cumu atunci numai d'in amorea ordinii spriginiei acele regime, candu tier'a incepuse nu sê murmure, daru sê strige in contr'a lui, cumu spriginiei acelu regime care a fostu strivitu sub unanimitatea vocii poporului romanu? Dta lu spriginia numai intr'unu sentimentu de ordine, si asta-di vii se faci desordine, adica vii sê critici cu termeni multu mai tari, decumu faceamu noi atunci, ataci totu si mergi chiaru pana in rerunchii Romaniei ca sê o faci sê saugere, sê suferu pentru ca sê nu vedea pana unde merge ratecirea dtale, (aplause.) Tote acestea le faci asta-di, in faci'a institutiuniloru liberale, de cari Roman'a pote se fia mandra in faci'a natiuniloru celor mai civilizate, care inca nu le au; asta-di candu — nu dîcu natiunile Europei, dara, — mai tote cabinetele Europeane suntu radicate in contr'a nostra, pote pentru că vedu pana unde au agiunsu libertătile nostre si d'ace'a ne combatu. Asta-di vii dta sê ne denigri, sê dîci că administratiunea este despotica, că fincielle nostre sunt ruinate, că am ajunsu sê ne vindemu patrimoniulu parintiloru nostri, adeca proprietatile Statului si daca n'ai adausu că le vindemu jidaniloru, este pentru ca sê nu te strici cu d. de Beust, dara eu potu dîce totulu acumu, că-ci n'amu cu cine sê me mai stricu.

Deca veniai si dîceai ministrulu de justitia: ai atinsu sanctuariulu moralitatiei, alu sciintiei si alu independintiei, era numai la alu idependintiei, fiindu că independintia fâra moralitate si sciintia nu mai este independintia, — si pote sê duca si la puscarie; — era te-ai sfitu sê dîci aceste vorbe fiindu că erai se atingi pe multi d'in amicii D-tale cari, candu au fostu pe banc'a de ministrii au tratatu forte reu justiti'a, pe candu pote că amicul meu ca ministru alu justitiei n'a alunecat'ă asiè de lesno si pote au intrebuintiatu cuvinte mai putînu grave de cătu acelea ce le-a aruncatu in faci'a justitiei amicii Dtale politici, pe cari i aperai cu atât'a ardore.

Mi aducu aminte. D-loru, că aveamu unu amicu care erà forte liberalu si democrat'ă candu esise de pe bancele scolei, si pe care in urma, candu l'amu regasitu ca secretaru alu lui voda Ghica, l'amu vediutu forte indignatu pentru că Vod'a, la balulu ce deduse a invitat'ă nu numai boieri de antăi'a si a dou'a clasa — pre atunci erau inca boeri — si d'in cei de clas'a a treia, ci chiar' negustori, si mi dîcea: „cum se pote supt Grigore Voda Ghica s'a facutu gaura in ceru fiindu că se invitase Voinescu celu betranu, care erà cluceru, asta-di se vedemu aci si boerime de a treia clasa si negustorime?!” Atunci eu l'amu intrebatu: „cum? tocmă tu Grigore (acest'a erà numele lui) sê dîci asemenea lucruri? — Sciti ce mi a respunsu: Eh! mon cher, d'après les circonstances, dupa impregiurari. Ast-felu si acum, unii d'in acei cari ieri voiau sê lovesca pe unii membri ai curtei de casatiune, cu sperantia că vomu reformă prin voturile dloru acelu corpu, acum se

facu cei mai infocati aperiatori ai acestui corpu si personalulu sêu. Pentru cea-ce s'a facutu in privint'ă curții de casatiune, me raportezu la cunoscint'ă amiciloru dlui Apostolenu, cari negresitu că voru raspunde in fundulu inimei dloru, er' nu in gur'a mare, că-ci facend'o astfelu s'ar' parè că apera ministeriulu trecut'ă, — ei voru raspunde, cum a vorbitu d. Apostolenu, facendu alusiune la dlu Cernatescu care a avutu dreptate sê cera cuvintulu in cestiune personala, fiindu că nu e dlu Cernatescu care are sê faca istoria Romaniei, ci omenii de geniu ai tieriei; ei voru raspunde, istoria va judecã.” Asta-di, deca ar' fi sê ne tramiteti inaintea curtei de casatiune, intielegu sê veniti se radicati tote cestiunile pe cari le a slevatu d. Apostolenu; dar altfelu nu credu că este bine sê ve puneti pe unu asemenea teramu, forte alunecosu, ci sê ne punemu pe teramulu dreptatii si impartialitatii. Astu-felu fiindu, dlu Apostolenu n'a facutu bine candu a venitu sê stropesca cu noroiu in sanctuariulu justitiei si alu moralitatii, intrebuintiandu cuventulu de coruptiune.

D. *Apostolenu*. N'amu dîsu coruptiune ci descuragiare.

D. *I. Bratianu*. Dloru, descuragiarea este celu d'antăiu pasu cătra coruptiune, si chiaru daca n'ati intrebuintiatu cuventulu de coruptiune pentru magistratura, ati mersu mai departe; ati dîsu că coruptiunea a mersu pana pe bancele scolei, că ci negresitu deca dlu Apostolenu a dîsu că administratiunea de ieri a desceptatu pasiuni pana si in anitele profesoriloru si ale copiiloru, n'a intielesu c'a desceptatu pasiuni nobile, ci corrupte, prin urmare cuventulu este sub intielesu.

Ei bine! cu tote gresielele guvernulu, magistratur'a de adi nu se pote compară cu magistratur'a de ieri, fiindu că este recrutata d'in tineri cari au studiu speciale si cari negresitu că sunt mai susu de cătu predecosorii loru. De ce daru dlu Apostolenu, candu a venitu la tribuna, n'a sustienutu onorea magistratiloru nostri, dandu astu-feliu si asigurări poteriloru straine cari refusa inca de a desfiintia jurisdictiunea consulara in tiera, totu pe argumente ca acelea ce a sustienutu dlu Apostolenu. Pentru ce a datu strainiloru ocaziunea ca luandu actu de cuvintele dlui, sê staruia si mai multu in refusulu loru?

Dlu Apostoleanu a mai dîsu că Ministrulu justitiei a datu, in privint'ă faptulu de la Marasiesci, o ordine prin care nega justitiei dreptulu de a-si face detori'a, sustienendu acestea dupa cele ce dîce c'a auditu si a cititu in unele diarie. Daru deca si noi la rondulu nostru amu veni si amu dîce: scii ce amu auditu de dta dle Apostolene, ca magistratu si ca advocatu? si ti-amu spune totu, totu ce amu auditu, ore atunci n'ai avè dta dreptulu a ne dîce că suntomu calomnatori? De ce daru ne dai noue unu asemenea dreptu in privint'ă d-tale? (aplause.)

D. Apostoleanu a trecut'ă apoi la fincielle, si precum amu mai spusu, a dîsu c'amu mersu pana a vindu patrimoniulu parintescu care oste lasatu pentru glorificarea nemului, ca sê acoperimu ruin'a in care amu adusu noi fincielle. Cumu d. Apostolenu, care n'are o memoria asiè de scurta, nu scie că Constituant'a a votatu sê se venda unele mosiore stramosiesci, tocmă pentru ca sê spele gresielele si ruin'a adusa de acelu regime pe care d-sa lu apera? (plause.)

Eu nu viu sê facu procesulu trecutulu, că-ci acest'a nu este unu midilocu de a pas i inainte. Si trecutulu si-are pe catele lui, ca si presintele, precumu si fiitorulu isi va avè pe ale lui. Societatile ca si omenii gresiescu in exercitarea drepturiloru loru. Asiè dera, D-loru, se potea ca si eu, si D. Apostolenu aflandu-ne in acele conditiuni morale, materiale si politice, sê fia facutu gresieli; dara d. Apostolenu nu trebe se vina sê ne provoce a mai vorbi de acelu trecut'ă, dîcendu-ne că voimu sê acoperimu deficitulu facutu de noi cu vinderea averiloru stramosiesci. Vistieria este aci, acum sunt alti ministrii. Dsa pote sê se incredintieze destulu de lamuritu deca e deficitu sêu escedente. D. Apostolenu a dîsu: „ni se spune de unu escedentu de 20 milioane, dar' cum sê luămu noi raspunderea acelu escedentu?” Inse dsa a potutu vedè că in adresa nu se pune nici o cifra; nu se pune nici unu kilometru de siosea. Adresa constata numai că este unu escedente si că s'au facutu mai multe kilometre de siosele.

Ei bine, cum pote sê vina onor. D. Apostolenu, represintante alu natiunii, acum candu se face unu actu care, dupa dlui insu-si, are sê fie pus sub ochii Europei intregi si nega escedentele si dîce că e ruina in finance, fâra sê-si dîce ostenele sê se duca la ministeriulu de finance si sê veda gestiunea anului trecut'ă; mai cu sema că, pe cătu tempu, amu fostu ministru, amu spusu totu-de-un'a la toti dnii deputati si senatori că ori candu voru veni la visteria si voru voi a vedè starea financiara, indata toti functionarii de acolo voru fi la dispositiunea Dloru si le voru aretă, nu numai compturile, daru si documintele. — Prin urmare d. Apostolenu trebiu sê se duca sê vedea, si s'aru fi incredintiatu că este unu escedente de mai multu de 20 milioane a supr'a budgetulu exercitiulu 1867. Trebiu inse ca d. Apostolenu sê-si faca o alta intrebare: trebe sê se intrebo cu ce s'a acoperitu deficitulu celu mare alu anulu 1866, deca n'aru fi fostu unu escedente? fiindu că, afara d'in sumele ce au fostu destinate la imprumutulu Oppenheim, s'au platitu deficitulu celu mare ce amu gasitu. Alu doilea, intrebatu-s'a dlui cu ce s'au acoperitu acele 5 milioane de franci pentru materialulu armatei? Cu ce s'au acoperitu tote platile anuitariloru imprumutulu Oppenheim, care trebiu sê se raspunda d'in venderea domeniiloru Statului, cari nu se vendu decâtu acum? (aplause). Dlu Apostolenu, deca ar fi cugetatu putînu, nici n'avea nevoia sê se duca la Visterie, ci i erà destulu se

ie condeiulu, si sê faca singuru socotela si aru fi vediutu care erà detoria flotanta a Statului, cari plati a trebuitu se faca guvernulu si câte s'au facutu (aplause).

Atunci aru fi vediutu negresitu că erà unu escedente si acest'a esplica pentru ce, de unde mandatele erau scadiute cu 35 si 36 la suta, si bonurile rurale asemenea, s'au suitu aproape la adeverat'a loru valore.

Nu sciu daca Dlu Apostolenu a fostu anulu trecut'ă contr'a sêu pentru drumurile de feru, dara sê presupunu chiaru că a fostu contr'a. Dsa scie că s'au emis obligatiunile pentru căile ferate, că asta-di obligatiunile pentru construirea drumurilor de feru sunt aruncate pe picioale Europei, si chiaru deca este contr'a drumurilor de feru, trebe sê aiba in vedere că nu lovesce numai drumurile de feru, pentru care maiortatea natiunii s'a pronunțiatu, si unu deputatu, ori care aru fi fostu convictiunea lui, trebe sê se plece inaintea consciintiei natiunale, dara chiaru daca ar' fi mersu cu consciintia D-sale libera si independinte, pana a se opune vointiei natiunii, totu trebiu sê se gandescă că lovesce nu numai in drumurile de feru, dar' si in creditulu Statulu Romanu atătu materialu cătu si moralu. Daca onor. Dlu Apostolenu aveà tote acestea in vedere, nu veni cu atătu necunoscintia de fapte sê arunce cuvinte asiè de tari si asiè de compromititorie pentru creditulu finantiiloru nostre.

Dlui a vorbitu apoi de siosele, la acest'a negresitu D. Donici va veni la randulu sêu a-i raspunde, nu ca sê se apeare, că-ci n'are nevoia: — deca Dlui va fi vinovatu, natiunea lu-va osandî, — era deca D. Donici a fostu unu aginte intieleginte activu, si si cu dorere de anima pentru infintiarea căiloru natiunale, atunci natiunea, ori câte ar' dîce D. Apostolenu i va multiaml. D. Apostolenu a dîsu in privint'ă acest'a, că cine ne spune noue că s'au facutu acele siosele? Dlui a mai dîsu că nu este constitutiunali de a se pune in gur'a Inaltîmei Sale cuvintele: ci s'a dusu singuru si a constatatulu. Ei dloru, negresitu că consciintia d'sale ca deputatu l a facutu sê-i para reu de acest'a, că-ci dlui n'a facutu ceea ce suveranulu nostru a facutu. Suveranulu nostru s'a dusu si a constatatulu singuru; s'a dusu, fiindu că scie că fericirea unei tiere aterna in mare parte de la căile natiunale, si că de acolo resulta prosperitatea materiale, morale si poterea tieriei.

Ei dloru, candu v'a spusu acest'a ministrii in mesagiu, nu poteti dvostra sê puneti in indoiala unu minutu macaru afirmările loru; fiindu că sciti că D. Donici s'a adresatu, nu la amicii administratiunii ca sê supr'a-veghieze si sê constate lucrările ce s'au facutu, ci a luat'ă d'in tote colorile si mai cu deosebire d'in colorile care erău adversare ale administratiunii...

O voce. Pe cine a luat'ă?

D. *I. Bratianu*. Dloru, nu potu sê mi aducu aminte de toti, ci ve voiu spune pe acei de cari mi-voiu aduce aminte acuma. A luat'ă pe D. Nicolae Bibescu, care credu că n'a fostu nici odata devotatu amicu alu nostru, pe D. Ionu Manu care ne a lovit'ă asiè de tare, si pe altii. Prin urmare vedoti că D. Donici care a trecut'ă de multe ori pe la Focsiani si scia cătu D. Apostolenu erà de doritoriu pentru asemenea lucrări, s'a ingrigitu sê aiba marturi cari nu potu fi banuiti nici chiaru de D. Apostolenu.

D-loru, candu vine ministeriulu si ve spune dupa raporturi oficiale că s'au facutu acele 1,600 de kilometre, nu credu că poteti a le mai contestă; si mai anteu de tote aveti mai multu respectu, aveti celu putienu ore-care buna cuvintia cătra guvernulu tieriei, cătra consiliarii tronulu cari stau in fat'a representatiunii natiunale, si nu mergeti pana acolo in cătu a spune in fat'a natiunii că unu ministru a potutu sê puna in gur'a Suveranulu minciuni.

D. *Donici*. S'a publicatu darea de seama pe fie-care luna in Monitoru.

D. *I. Bratianu*. Si dloru, in fat'a cui spuneti, dvostra acest'a? In fat'a reprezentantiloru totoruru districtelor cari vinu si spunu că s'au facutu atâte siosele, pe caudu nu s'au radicate in contra de catu doue sêu trei voci. Ei bine, dloru, vocea dvostra face mai multa autoritate de cătu tote vocele representatiunii natiunale? Fiti modesti celu putînu, daca nu voiti sê fiti mai prudinti.

Dloru, unu strainu care scie ce sunt drumurile de feru, care scie cari sunt conditiunile ca ele sê pota esiste, audiendu cuvintele dlui Apostoleanu, s'ar' fi descuragiatu cu totulu despre folosile drumulu de feru la noi; fiindu că unu drumu de feru care n'are artere de siosele, lasa că va trebui sê se cheituesca indouiti si intreitu ca sê se construesca, dara si pe urma chiaru nu va potè produce nici a diecea parte d'in ce aru fi datu candu n'ar' fi fostu căi de comunicatiune, că-ci nu va avè alimentele necesare transitulu.

Dvostra sciti ce sunt căile de comunicatiune d'in tier'a romanesca, sciti că nu te poti duce nici doue poste in vreme de ierna spre a transportă ce-va... ce dîcu doue poste? Nici o posta chiaru! Eu amu sediutu la Pitesci o ierna intrega si n'amu potutu sê me ducu pana la via la mine tota ierna spre a-mi transportă ce-va, si nu mai departe de cătu de unu cartu de ora. Astu-felu dloru legea drumuriloru a fostu un'a d'in cele mai mari prevederi, nu ale Ministerulu trecut'ă, nu ale Ministerulu de asta-di, nu ale dlui Donici, ci ale tieriei intregi, fiindu că inca d'in sesiunile trecut'ă a fostu ingrigirea de a avè legea drumuriloru si o doriamu d'in totu sufletulu. Onor. d. Donici n'a fostu de cătu organulu unei dorintie simtite de tier'a intrega, si a venitu cu acea lege tocmă ca sê se pota construi drumulu de feru cu inlesnire si pentru ca elu sê fia alimentatu. Asiè daru, dloru, candu onor. d. Donici s'a grabitu si a pusu tota silintia sa pentru con-

structiunea acestor drumuri, si candu chiaru Domnitorulu s'a coboritu de pe Tronu si s'a dusu se viziteze tote drumurile, acest'a a facut'o d'in dorinta' ce a avut ca aceste drumuri se faca pe capitalistii Europei se veda ca voru potè se se construesca drumurile de feru si voru potè se prospere capitalurile loru, ca astu-felu se le pota versa cu mai multa incredere in Romani'a. Ei bine, cumu D. Apostolenu este asià de naivu? cumu de n'a invetiati de la D. Gneist, profesorele D-sale, rudimentele cele mai simple de administratiune si de economia, ca se scia, ca asta-di patrimoniulu unui Statu nu mai consiste in domenie? D. Apostolenu este cu o mie de ani in apoi, in epoc'a lui Carolu celu Mare, pe candu veniturile statului erau nu numai in proprietati, dara si in gainarti. Trebuia se fie ascultat mai bine pe D. Gneist, ca se scia ca asta-di budgetulu nu se mai alimenteaza d'in domenie si ca acest'a este o sistema pe care progresulu o-a nimicitu, o-a lasatu pe trept'a de jos, si nu se afla nici chiaru in Turci'a, numai dora in Asi'a. Prin urmare amu fostu in dreptu a me mirà cumu onor. D. Apostolenu a potutu sustienè asemenea teorii, mai cu sèma candu dsa scie pentru ce Camera trecuta a incuviintiatu se se vinda aceste proprietati, si candu si-duce aminte cum onor. d. Cogalniceanu atunci a dîsu ca e o onore pentru Camera c'a facutu o lege prin care se creedia proprietatea de midilocu in Romani'a si se dau atâtea campie, cari asta-di stau pustii, in exploatarea industriei particulare.

Grigea dvostra care e asta-di e ca aceste fonduri se nu fia risipite, dar' veti vedè in budgetulu viitoriu ca si in budgetulu de asta-di, ca o parte d'in aceste fonduri nu se intrebuinteaza alt-felu de câtu a se recapitulisà adica, intrebuintandu-se pentru drumurile de fieru, fiindu ca si ele sunt o alta proprietate, inse o proprietate multu mai de folos de câtu erau miciele proprietati. Prin urmare D. Apostolenu discipulu dlui Gneist, trebuia se scie ca negandu ca s'au facutu siosele in Romani'a, afirmandu ca nu s'au facutu 1600 kilometre de siosele judetiene, ei numai 30 sèu 40, lovesce creditulu Romaniiei in Europ'a si face ca obligatiunile câiloru ferate se aiba o valoare multu mai mica de câtu ar' fi avutu deca publiculu ar' fi remasu supt impresiunea celoru dîse in mesagiulu Tronului.

Dloru, onor. d. Apostolenu ni a facutu teorii a supr'a armatei, si me miru cum dsa s'a transformatu atatu de multu si vine a sustienè teorii pe cari le combatea in ace'a epoca candu dsa sustinea ordinea, si candu noi sustineamu aceea ce dlui spriginea; atunci eramu tratati ca voimu se armamu turba natiunei, ca voimu se facemu o armata de desordine, si asta-di tocmã acei-a ce faceau acele acusari vinu se sustiona contrariulu, se ne acuze ca facemu armata permanente si se declare ca nu voiescu de câtu militie.

Inse, domniloru, deca voiti total'a desfiintia a armatei permanente, cum credeti dvostra se formati acele militie, cum voiti se le exercitati, asta-di candu nici unulu d'in ceil-alti Romani cari n'au fostu in ostire nu este deprinsu cu arm'a, cum voiti a pune in lucrare acea lege a armarii, deca nu veti lasa celu putienu unu anu sèu doi armata permanente, de la care poporul se invetie acelu exercitiu, acea disciplina si regularitate de care are trebuintia unu soldatu care pote fi chiamatu se se lupte nu numai spre a tienè linistea in intru dara ca se apere tier'a in afara si se se afle fatia in fatia cu armate bine disciplinate, (aplause). Deca noi trebuie se de-

plangemu ce-va, este ca n'amu avutu destule midiloce ca se facemu mai multu de câtu s'a facutu. Daru mi s'a spusu — câ-ci nu eramu atunci aci, — câ onor. d. Apostolenu a dîsu câ nu trebuie se mai vorbim de faptele nostre militare, fiindu-câ istori'a de 200 ani este aci in fati'a dsale.

D. Apostolenu. Vi s'a relatatu reu.

D. I. Bratianu. Imi pare bine ca sensulu cuvintelorului dlui Apostolenu nu e acest'a.

Domniloru, totu asià se dicea si de Italiani inainte de 1848; chiaru Francesii, o natiune forte simpatica Italianilor, i despretuiau in gradulu celu mai mare si rideau candu le vorbia cine-va de soldatii Italiani. Ei bine, dloru, tota lumea a vedutu ca intr'o di acea natiune a devenitu o natiune d'in cele mai brave cu care s'a luptatu forte multu chiaru acea natiune care i despretuia in ajunu, adeca armat'a franceza, care s'a luptatu luni intregi ca se iè capitolulu d'in manele acoloru Italiani despre cari se dicea ca nu potu se esa pe ulitia ca soldatii de câtu cu umbrel'a in mana. Noi inse suntemu in conditiuni mai favorabile de câtu Italianii. Sciti ca in timpii nu de decadintia nationala ci in timpii de nenorociri nationale, resbelele castigate de Rusi contr'a Turciloru s'au castigatu cu avangardea romana in fruntea ostiriloru Rusesi (aplause prelungite). Chiaru in timpii de nenorociri, bravur'a Romaniloru n'a lipsitu candu ocaziunea s'a presintatu se si o arete. Pentru ce dara unii d'in dvostru au dîsu ca nu trebuie se spunemu ca natiunea Romana ar' fi in stare si gat'a se faca sacrificie pentru intarirea ei, ca atunci candu va mai veni cui-va poft'a se intre in Romania, cu totii ne vomu aduna impregiurulu tronului si vomu lupta? Pentru ce s'a dîsu ca nu trebuie se spunemu asemenea cuvinte, câ-ci ele nu probeza de câtu fanfaronada d'in parte-ne? Strainiloru le pote fi permis, peste hotare, se insulte astu-felu natiunea Romana, dar' Romaniloru nu! (Aplause puternice.) Sunt ore acele vorbe de apurare, termenii provocatori? Daca este asià, apoi se-i ascultamu pe acei-a ce ne acuză de fanfaronada, se facemu ceea ce au fostu nevoiti se faca parintii loru, se ne punemu islice, giubele si ciacsiri rosii si cu tratatele in sinu se mergemu la hotaru si se facemu temenele strainiloru cari voru voi se via la noi? (Iaritate).

Candu pe tota diu'a strainii ne insulta, ne amenintia si ne-au amenintiatu chiar' atunci candu amu creditu noi ca e bine se avemu unu principe ereditaru dintro familia care ne dà garantii, si au creditu ca sunt in dreptulu loru se intre in Romani'a, — de ce se nu li dâmu se intielega ca deca le va mai veni asemenea pofta, voru gasi aci nu doue trei regimente, dar multe regimente otarite ai primu cu vitezie. Sotocescu, dloru, ca e simtimentulu celu mai naturale alu unei fiintie viue se dee a intielege, candu voiescu cine-va s'o calce ca are se se apere. (Aplause prelungite.)

Dloru, sunt trei ore, nu sciu deca onor. camera nu e ostenita si n'ar' voi se se odihnesca putienu, fiindu ca mai am inca a vorbi, si asi dori se spunu cari sunt gresielele nostre pentru ce ne amu retrasu de la ministerie si pentru ce sustinemu ministeriulu actualu, ca apoi se ne judecati si se ne dati osinda sèu aprobarea.

Voci. Sè se suspenda sedintia.

— Aduarua, consultata incuviintieza suspendarea sedintiei pentru 10 minute.

(Va urmã.)

Sciri electrice.

Bucuresci, 16 diec. In sedintia de ieri a camerei represintantiloru se votã proiectulu de lege, in intielesulu carui-a toti Romanii d'in armatele straine voru fi primiti cu acel'a-si rang in armat'a Romaniiei. La pertratarea budgetului, perceptiunile se preliminaru cu 75 milioane, èr' erogatiunile cu 14.173,000 franci.

Londr'a, 18 diecemvre. Mai multe foie de demaneti'a condamna tienut'a Greciei, esprimendu-si speranti'a, ca guvernulu grecescu, constrinsu de poterile mari, va cede in fine. Foiele respingiu ori-ce amestecu in favorulu Greciei.

Corfu, 16 diec. Se vorbesce, ca ministeriulu a ordinatu mobilisarea unei pãrti a armatei. Se dice mai in colo, ca se va infintia unu batalionu de studinti, una legiune filelena, si 10 batalione d'in supusii grecesci d'in Turci'a. Guvernulu are intentiunea de a chiamã pre Garibaldi. Diurnalele voiescu a fortiã guvernulu, ca dupa intreruptiunile diplomatice se treca preste frontariile Epirului. Gard'a cetatienescã si nationale d'aici a primitu ordinulu, ca se stèe gat'a de resbelu.

Constantinopole, 18 diec. Se afirma pre cale oficiale, ca guvernulu turcescu este deplinu resolutu a nu recede de la pretinsiunile sale si a realisã mesurile de amenintiare. Eri au plecatu 4 fregate turcesci in Archipelagu.

Constantinopole, 18 diec. Faim'a despre respirea vaporurulu grecescu „Enosis“ inca nu este confirmata.

Vien'a, 18 diecemvre. Petitiunea tribunalulu supremu d'in Eripunte (Innsbructu) pentru inactiunarea parintelui Greuter se respinse in sedintia de asta-di a casei represintantiloru.

Roser si consocii presintara unu proiectu de lege, ca tempulu lucrului se se reduca in fie-care dî la 10 ore, copiii mai teneri de 14 ani se nu se aplice la lucruri de fabrice, si in fine se se infintieze institute de lucruri pentru copli.

Parisu, 18 diec. In loculu lui Moustier se denumì ministru alu afaceriloru externe Lavalette, Forcade la Roquette ministru de interne, si Grenier ministru alu agriculturci. Moustier fù denumitu senatore.

Parisu, 18 diecemvre. „Patrie“ scrie: Schimbarea ministeriulu insemneza in launtru directiune unitaria, in afara politica impaciuitoria.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	10 „ 24 „	10 „ 51 „
„ Neuhäusel	1 „ 23 „	1 „ 54 „ nòptea
„ Pest'a	5 „ 19 „	6 „ 31 „ deman.
„ Czepléd	7 „ 54 „	9 „ 14 „
„ Segedinu	12 „ 12 „	2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	3 „ 55 „	7 „ 47 „
„ Jasenov'a	8 „ 4 „	*)
„ Beseric'a-Alba	8 „ 40 „	
Soscesce in Baziasiu	9 „ 10 „	

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	6 „ 27 „
„ Jasenov'a	7 „ 6 „
„ Temisior'a	10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem
„ Segedinu	2 „ 26 „ nòptea „ 12 „ 53 „ diu'a
„ Czepléd	6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nòpt.
„ Posionu	4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Soscesce in Vien'a	6 „ 36 „ „ 6 „ — „

Jasenov'a-Oravit'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam	9 „ 12 „
„ Racasdia	10 „ 12 „
Soscesce in Oravit'a	10 „ 57 „

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	4 „ 45 „
„ Jam	5 „ 38 „
Soscesce in Jasenov'a	6 „ — „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	6 „ 35 „ deman.
„ Czepléd	9 „ 27 „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ dup. med.
Soscesce in Oradea	4 „ 38 „

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesce la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Soscesce in Püspök-Ladány*)	12 „ 48 „ diu'a
„ Czepléd	5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Arauu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	6 „ 25 „ deman.
„ Czepléd	9 „ 47 „
„ Szolnocu	11 „ 2 „
Soscesce in Aradu	5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnocu	4 „ 22 „ dupa mediadi.
Soscesce in Czepléd	5 „ 33 „
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca la 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	1 „ — nòptea.
„ Monacu	5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	11 „ 45 „
„ Mühlacker	12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruhe	2 „ 10 dupa méd.
„ Strassburg	5 „ 25 „
Soscesce in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruhe	10 „ 40 „
„ Mühlacker	12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart	1 „ 20 „ dupa méd.
„ Monacu	8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	1 „ 30 „ nòptea.
Soscesce in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesce in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesce in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesce in Sibii la 2 ore 15 minute nòptea. Cale are 34 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesce in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesce in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesce in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesce in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca dominec'a marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore ser'a, soscesce in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatória.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesce in A. la 11 ore 45 minute diu'a
 „ Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesce la 7 ore 45 minute ser'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesce la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 $\frac{1}{2}$ mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesce la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesce la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesce la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, soscesce la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore demin. soscesce la 2 ore 35 min. noptea.